METAAL JOURNAAL

opleiding ontwikkeling metaalbewerking

MAGAZINE OVER WERKEN EN LEREN IN DE METAALBEWERKING

WWW.OOM.NL | ZOMER 2019

THEMA

De praktijkopleider

Vakman en leermeester in één

koninklijke metaalunie | FNV Metaal | CNV Vakmensen | De Unie

FIRMA BIERECO & MOES ©

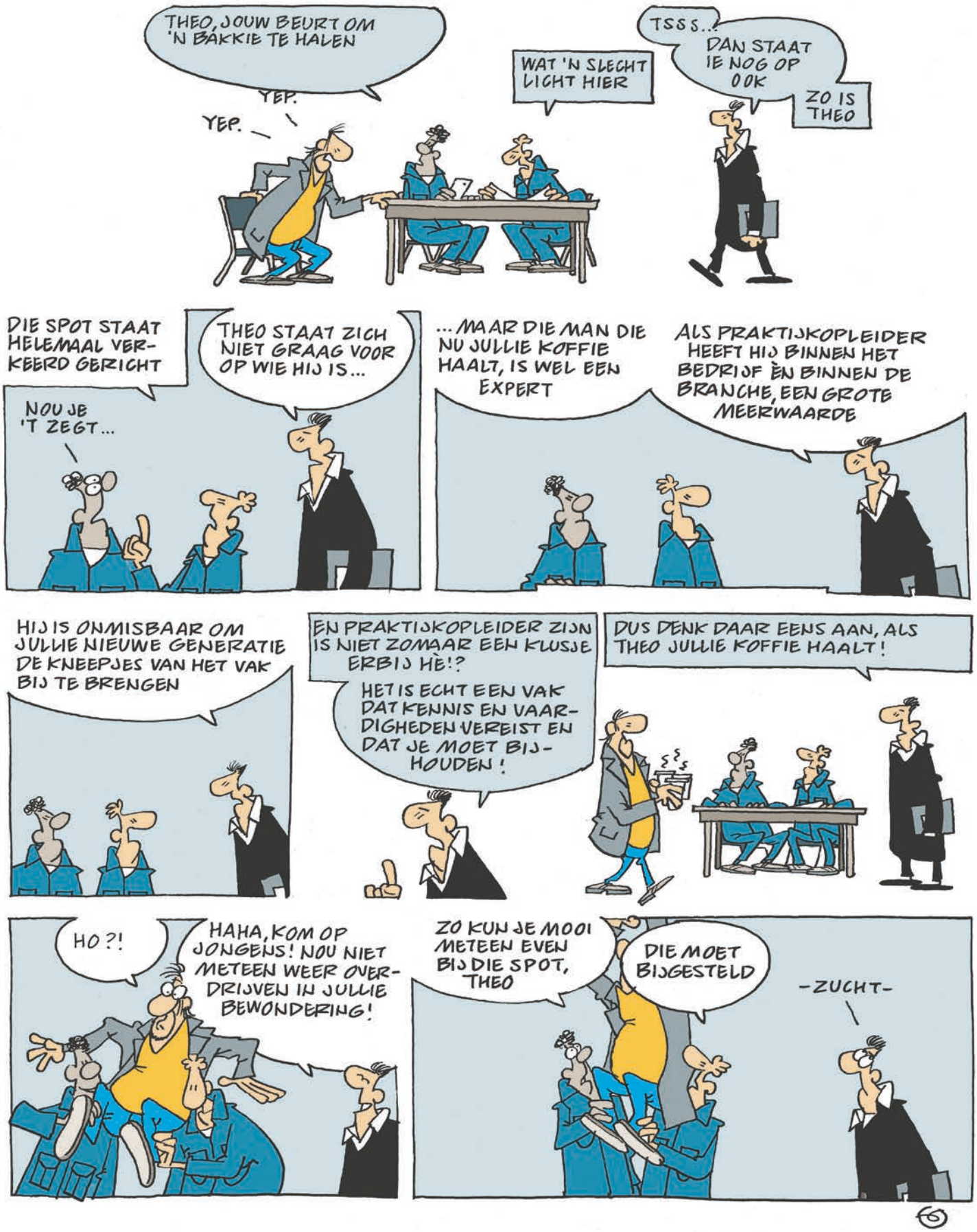

COLUMN

Inspirator

Af en toe denk ik nog weleens aan mijn economieleraar op het vwo. Een bevlogen man, gek van zijn vak, die bovendien heel goed wist hoe hij een klas vol pubers kon boeien. Grote kans dat ik me dankzij zijn enthousiasme tijdens mijn studie bestuurskunde ben gaan verdiepen in economie van de arbeidsmarkt.

Want zo werkt het: als je geïnspireerd raakt, gaat er opeens een wereld open. Daarom is de rol van praktijkopleider in metaalbedrijven ook zo belangrijk. Hij is niet alleen de persoon die leerlingen de fijne kneepjes van het vak bijbrengt en hen door hun stage heen helpt, maar ook degene die ervoor kan zorgen dat zo'n leerling uiteindelijk bij het bedrijf in dienst komt. En die instroom van jonge vakmensen is wat we hard nodig hebben in het mkb-Metaal.

Ik denk dus dat we trots mogen zijn op onze praktijkopleiders, en dat we hen moeten helpen om hun belangrijke werk zo goed mogelijk te doen. Ja, helpen. Want in onze branche doen veel praktijkopleiders 'het erbij', naast hun gewone werkzaamheden binnen het bedrijf dus. Aan de ene kant fantastisch natuurlijk: vaak zijn praktijkopleiders mensen die sowieso al makkelijk met jongeren omgaan en het ook echt leuk vinden om hun kennis aan hen over te dragen. Maar ze moeten wel voldoende tijd krijgen voor de begeleiding, en om samen met andere praktijkopleiders bijscholingstrajecten te volgen. Want niet alleen de techniek en het onderwijs veranderen voortdurend, ook jongeren en de manier waarop ze leren en communiceren. Die ontwikkelingen moet je wel bijhouden, anders ben je in no time 'van de oude stempel'.

Gelukkig ben je nooit te oud om te leren. Kijk maar naar mij. Naast mijn werk bij OOM coach ik mensen met loopbaanproblemen, en ik kan je verzekeren: daarbij doe ik heel veel nieuwe inzichten op. Ook speel ik al meer dan dertig jaar gitaar, maar blijven er altijd weer nieuwe muzikale uitdagingen. Wat betreft dat laatste: ik hoopte altijd mijn zoons te inspireren – met mijn economiedocent in het achterhoofd – om ook muziek te gaan maken. Helaas: ze zijn nu 18 en 20 en hebben nooit een instrument aangeraakt. Maar ja, ik ben hun vader. En een enthousiaste vader, dat is dus niet hetzelfde als een enthousiaste leraar.

Paul Nijhuis
SENIOR BELEIDSADVISEUR OOM

IN DIT NUMMER

18 THEMA

Een beetje extra aandacht

Praktijkopleiders doen hun belangrijke taak vaak naast hun gewone werk. Des te meer reden om hen zo goed mogelijk te faciliteren.

08 VOORAF

'Praktijkopleiders moeten leerlingen *futureproof* maken'

Dieter Möckelmann sprak tijdens de Praktijkopleidersdagen. Zijn belangrijkste boodschap: jongeren groeien op met nieuwe technologie, dus doe daar iets mee!

10 IN BEELD

Helden van het beroepsonderwijs

De praktijkopleider is een vakman en een leermeester tegelijk. En de brug tussen bedrijf en school. Daarvoor moet hij beschikken over specifieke skills.

24 OOM ADVISEERT

'Alle kennis zit in ons hoofd'

Samen hebben drie gietspecialisten van Melis Gieterijen 140 jaar ervaring in huis. Hoe kun je die enorme hoeveelheid kennis vasthouden en overdragen?

28 OP BEZOEK BIJ

Rovasta kan alles met RVS

RVS van Rovasta gaat de hele wereld over. Voor elk project wordt het design op maat gemaakt en de uitstraling is extreem luxe.

EN VERDER...

04 Eerst
15 Bedrijfsleven en beroepsonderwijs
16 De cursist
26 Hoe werkt
33 Even kennismaken
34 Nieuws van OOM
35 De helpdesk
37 Regiomanagers
38 Gespot

Rovasta: 'Hier op de werkvloer heerst een grote verantwoordelijkheid' **Pagina 28**

DE MAKER

JELMER KOERHUIS (22)

Montagemedewerker bij Buiting Machinebouw & Staalconstructie B.V. in Broekland (BBL-leerling Werktuigbouw niveau 4)

‘Wij modelleren, produceren en monteren grote staalconstructies, zoals deze overkapping van het stationsplein op Utrecht CS. De overkapping heb ik met vier collega’s in elkaar gelast op zo’n 24 meter hoogte. Dat soort uitdagende omstandigheden vind ik het mooist. Ik moest eerst speciale lascertificaten halen en mijn laskwaliteit werd vooraf gecontroleerd in een laboratorium met röntgenfoto’s en een kerfslagproef. Ik weet nog niet precies wat ik met mijn opleiding wil gaan doen. Voorlopig geniet ik van de bijzondere lasprojecten. Wel vind ik het interessant om te weten wat er boven mij in de organisatie speelt, en wat er allemaal moet gebeuren voordat er kan worden gelast. Lassen doe ik al van jongs af aan. Mijn vader werkte in een betonfabriek en ik mocht op zaterdag meelassen aan de bewapening. Het vuur vond ik prachtig. Voor dit werk moet je geen hoogtevrees hebben. Als ik een tijdje op de grond werk voel ik een gezonde spanning als ik weer dertig meter naar boven mag. Voor deze overkapping moest ik zelfs in de manbak van de hijskraan, omdat een stuk van de kap boven een gebouw hangt. Echt kicken!’ – TEKST EN BEELD **ROB OVERMEER**

‘Als theoriedocent kwam ik nooit in metaalbedrijven’

TOEN & NU

De technologische ontwikkelingen gaan razendsnel. En dat heeft niet alleen invloed op het werk en de werkplek, maar ook op de beroepsopleidingen. Daarom in Toen & Nu dit keer een uitstapje naar het beroepsonderwijs. Herman Tijhuis, teammanager metaal bij ROC Twente in Hengelo, over het toen en nu van SMEOT, de mbo-vakschool voor metaal, mechatronica en verspaning.

TOEN

‘In 1988 begon ik als techniekdocent aan de Wilhelminaschool. Dit was de oude bedrijfsschool van Stork, een bekend metaalbedrijf in Hengelo in onder andere scheepsmotoren en ketelbouw. De leerlingen van SMEOT (dat voortkomt uit verschillende bedrijfsscholen) kwamen wekelijks bij ons voor anderhalve dag theorieles. De praktijklessen volgden ze in het eigen pand, een loods aan de Enschedesestraat. Een keurige, industriële omgeving, de machines en gereedschappen vormden een afspiegeling van de werkvloer van een modern metaalbedrijf. Er stonden draai-frees- en kantbanken, opstellingen voor montagetechnieken, lasapparatuur, etcetera.
Het accent in de opleiding lag op het aanleren van technische vaardigheden. Praktijk- en theorieonderwijs waren strikt gescheiden. Als theoriedocent kwam ik nooit in metaalbedrijven. De theorie- en praktijkexamens deden de leerlingen bij de Stichting Opleiding Metaal (SOM), die de examens maakte en alles organiseerde rondom de diplomering.’

NU

‘De Wilhelminaschool bestaat niet meer – al het regionaal beroepsonderwijs is opgegaan in ROC Twente – maar SMEOT is nog altijd zelfstandig. De samenwerking met ROC Twente is in de loop der tijd steeds hechter geworden. Sinds elf jaar delen we een pand aan Sportlaan Driene, dat onlangs helemaal is verbouwd. Overal rondom is glas, de praktijklokalen zijn twee keer zo groot geworden. Nog steeds staan er draai- en kantbanken, maar de lokalen staan ook vol moderne apparatuur, zoals een robotlasmachine, lasersnijmachines, 3D-printers en hydrauliektrainers. In vergelijking tot toen is er nu meer aandacht voor de houding van leerlingen; een prettige en professionele omgang met klanten en collega’s en ondernemend gedrag worden gestimuleerd. Ook is er meer ruimte voor jongeren met een beperking. Bedrijfsbezoeken zijn nu een wezenlijk onderdeel van mijn werk. En voor examens gaan de leerlingen niet meer naar de SOM, want die zijn nu de verantwoordelijkheid van het ROC.’

AANRADERS

Netflix-tip

Wat is er nodig om robots te integreren in onze wereld, en hoe ver kun je gaan met kunstmatige intelligentie? In de Netflix-documentaire *NOVA: Rise of the robots* krijg je een kijkje achter de schermen van de internationale DARPA robotcompetitie. De deelnemende teams hebben als doel om een robot te bouwen die bij een ramp levens kan redden. De documentaire neemt je mee vanaf de eerste babystapjes van de robots, tot aan het programmeren voor de grande finale.

Altijd bij de hand

De gratis staalapp van Komdex is een handige tool voor tijdens het werk. Het geeft je toegang tot de belangrijkste gegevens van DIN en ISO staalprofielen, zoals afmetingen, gewichten, weerstandsmomenten en traagheidsmomenten van balken, buizen, massief staal en platen. De app fungeert niet alleen als geheugensteuntje: naast de informatie over staalgegevens, berekent het ook spuitoppervlakken op basis van het gekozen profiel, de ingevoerde lengtes met aantallen en het gewicht van het plaatwerk.

Van makers voor makers

Voor alle tech-enthousiastelingen die benieuwd zijn naar de toekomst van technologie is er de Maker Faire in Eindhoven op 28 en 29 september. Er zijn creatieve innovaties te zien van honderden makers: van doe-het-zelfproducten tot de nieuwste technologische snufjes. Denk aan pianomotoren, robots, 3D-geprinte handen en armen, levensgrote Star Wars R2D2’s en klokken gemaakt van onbruikbare motoronderdelen. Ook valt er veel zelf te doen en te maken voor jong en oud.
www.eindhoven.makerfaire.com

'Metaal kun je vasthouden, ruiken en voelen. Je maakt echt iets.'

HET CV VAN...

Roger Hagenouw

Directeur Koopman Metaal in IJlst

Roger Hagenouw (48) is opgeleid tot accountant en werkte vroeger bij een bank, maar is nu directeur van een metaalbedrijf. Verkoop is zijn passie en dat lukt hem heel goed met metalen plantenbakken.

Plantenbakken van staal?

'We zijn in Europa het oudste bedrijf dat plantenbakken maakt van rvs. Misschien wel in de wereld, dat kan ik niet zeggen. Onze plantenbakken gaan naar 55 landen. Ze staan op luchthavens als Schiphol en Charles de Gaulle, maar ook in Moskou en Abu Dhabi. Die maken wij allemaal in ons bedrijf met achttien man. Bij topdrukte trek ik werkkleding aan en help ik mee in de productie.'

Hoe ga je van een bank naar een metaalbedrijf?

'Na mijn studie HEAO Accountancy in Groningen ben ik in 1999 bij ING gaan werken. Ik hield me bezig met internet en hypotheekadvies en later nog met vermogensbeheer elders. Daarna werd ik eerst zelfstandig 'koude acquisiteur' voor verschillende bedrijven en later trainer en coach in koude acquisitie. Het gezin bracht mij weer in loondienst. Zo ben ik in 2011 als salesmanager begonnen bij Koopman Metaal.'

Hoe ben je op de stoel van directeur terechtgekomen?

'In 2012 werd ik bedrijfsmanager, en omdat steeds meer taken bij mij kwamen te liggen vroeg de eigenaar mij in 2013 als directeur. Het economisch model bleek in de crisis heel kwetsbaar met maar één belangrijke distributeur en het was mijn eerste taak om dat te veranderen. Het lukte om ook rechtstreeks de markt op te gaan en een nieuw verdienmodel te ontwikkelen.'

Heb je daarvoor de juiste achtergrond?

'Opleiding is een verondersteld kennisniveau. Ik kan cijfers analyseren en ben allround in verkoop, maar in een familiebedrijf tot twintig man komt er heel veel op je bord. Ook basale dingen, waaronder Arbo en personeelszaken. Het hoort erbij, maar de regeldruk voor een ondernemer is bizar. Je wilt het liefst gewoon met je vak bezig zijn. Voorlopig streef ik vooral naar meer efficiëntie en winstmaximalisatie.'

Wat vind je mooi aan de metaalbranche?

'Financiële dienstverlening is papierwerk, ongrijpbaar. Metaal is een concreet product. Je kunt het vasthouden, ruiken en voelen. Je maakt echt iets.'

Gereedschap uit de 3D-printer

In de automotive industrie wordt steeds meer gebruik gemaakt van 3D-printers. De ontwikkeling gaat zo hard, dat het nu zelfs mogelijk is om 3D-gereedschap te printen. Mallen, armaturen en assemblagegereedschappen worden bij de grote autofabrikanten *à la minute* op de werkvloer geprint. Hoe handig is dat?

3D-printing is voor de automotive industrie geen nieuwe technologie: al jaren worden prototype onderdelen gemaakt met 3D-printers. Maar het printen van gereedschap is een nieuwe ontwikkeling die ervoor zorgt dat werknemers veel efficiënter kunnen werken. Met de 3D-printers worden voornamelijk specifieke tools geprint die nodig zijn voor de productie van een bepaald automodel. Want elk model is anders.

Snel te gebruiken

Voor de komst van 3D-geprint gereedschap, duurde het soms weken voordat de tools in de automotive industrie geleverd waren. Het gereedschap moest eerst worden bedacht, gemaakt en worden aangeleverd door externe bedrijven. Door de nieuwe 3D-printafdelingen bij autofabrikanten als Audi, Mercedes, Ford en BMW wordt het gereedschap binnen een paar uur geprint en kunnen de werknemers er direct mee aan de slag. Werknemers kunnen met hun idee voor een specifiek gereedschap naar een technicus, die op een computer een 3D-model bouwt dat direct kan worden geprint.

Kunstof en metaal

Het zijn niet alleen kunststof gereedschappen die uit de 3D-printers van de autofabrikanten komen. Gereedschap waar meer kracht mee moet worden gezet, wordt door een 3D-metaalprinter geprint. Hierbij bindt een laser rvs-, aluminium- of bijvoorbeeld titaniumpoeder aan elkaar tot een metalen tool. Naast tijdsbesparing heeft 3D-geprint gereedschap ook een groot voordeel voor de portemonnee: gemiddeld scheelt het 3D-printen zo'n € 1.000 per stuk gereedschap.

Meer weten? Bekijk het filmpje 'Ford Europe: 3D Printing workflow for custom tooling' op YouTube.

Zuinig zijn op metalen

De wereldwijde vraag naar metalen groeit per dag, terwijl de grondstoffen steeds sneller opraken. Gelukkig zijn metalen gemakkelijk te recyclen, maar dat gebeurt nog te weinig. Een nieuwe overeenkomst in de metaalsector wil daarin verandering brengen.

Het verbruik van sommige metalen gaat hard. Volgens een proefschrift van chemisch ingenieur Theo Henckens raken de voorraden koper, chroom en zink binnen 200 jaar op. Met goud en antimoon gaat het nog veel sneller. Onder meer om deze alarmerende ontwikkeling te remmen, tekenden branche-verenigingen, bedrijven, vakbonden en de overheid op 23 mei de overeenkomst 'Samen naar verantwoorde metaalketens'. Met dit convenant willen zij het internationaal verantwoord ondernemen in de metaalsector bevorderen. Dat betekent dat zij onder andere de mogelijkheden gaan onderzoeken om meer metaal verantwoord te recyclen, zodat bij het productieproces minder primaire grondstoffen hoeven te worden gebruikt én er minder CO_2 wordt uitgestoten.

Schoon schroot

Om metaalafval te kunnen recyclen, wordt het eerst met grote magneten onderverdeeld in ferro en non-ferromateriaal (onder andere koper, lood, aluminium, zink en tin, maar ook messing, RVS en andere legeringen). De volgende stap is om het te sorteren, om het geschikt te maken voor hoge kwaliteit hergebruik. Want hoe schoner de schroot, hoe hoger het recyclegehalte. Dat sorteren is in ons land een kostbaar proces, dat nog vaak met de hand plaatsvindt. Daarom verkopen we veel van ons metaalschroot aan landen buiten Europa. Daar wordt het gerecycled, terwijl wij weer ijzererts kopen voor het produceren van nieuwe producten.

Win-win

In de metaalrecycling valt dus nog veel te winnen. Daar kun je zelf ook een handje bij helpen door je metaalafval goed voor te sorteren. Dat is niet alleen milieuvriendelijk, maar levert ook nog wat op, want een beetje oudijzerhandel betaalt al snel 16 cent voor jouw kilootje ijzerkrullen!

Meer lezen over de overeenkomst 'Samen naar verantwoorde metaalketens'? Kijk op ***www.imvoconvenanten.nl***

» KNIP UIT DIE BON!

GRATIS naar Industrieel Smalspoor Museum

Het Industrieel Smalspoor Museum in Zuidoost-Drenthe is een ware belevenis. Naast de leuke ervaring van rijden in een stoomtrein, ontdek je hoe belangrijk het spoor vroeger was. Bij aankomst op het perron bij het museumgebouw, stap je direct terug in de tijd. De rondrit met de smalspoortrein leidt door een prachtig natuurgebied en langs bijzondere rijksmonumenten. Door de lage snelheid heb je voldoende tijd om van de mooie omgeving te genieten en de machinist stopt regelmatig om uitleg te geven. Bijvoorbeeld over de turfstrooiselfabriek of de enige overgebleven viersporige smalspoorremise van Nederland. Er is een speciale smalspoorlocomotief voor kinderen, die ze zelf mogen besturen onder begeleiding van een ervaren machinist.

Industrieel Smalspoor Museum
Griendtsveenstraat 140, 7887 TK Erica
www.smalspoorcentrum.nl

Lezersactiebon

Bewijs voor gratis toegang

voor maximaal 4 personen

Deze bon biedt gratis entree bij het Industrieel Smalspoor Museum voor maximaal vier personen (normaal volwassenen € 7,50 en kinderen € 5,50). De actie is geldig t/m 30 september 2019.

Kijk op www.smalspoorcentrum.nl voor de openingstijden.

‘Praktijkopleiders moeten leerlingen futureproof maken’

Dieter Möckelmann was in 2018 keynote speaker tijdens de Praktijkopleidersdagen van OOM, A+O Metalektro en OTIB. Zijn belangrijkste boodschap: jongeren groeien op met nieuwe technologie, dus praktijkopleiders, doe daar iets mee!

TEKST **ANNEMIEK DE GIER** BEELD **HANS VAN DEN HEUVEL**

Hoe kent u OOM?
'Mijn bedrijf Dieter.nl houdt zich bezig met de impact van technologie op leren. Ik geef lezingen en presentaties, en begeleid scholen op dit vlak. Onder de vlag van Like2Share organiseer ik landelijke events en professionaliseringsbijeenkomsten. Zo heeft OOM mij benaderd met de vraag of ik keynote speaker wilde zijn tijdens de Praktijkopleidersdagen. Bij de kennismaking was er meteen een klik: de praktijkopleider krijgt de jeugd van tegenwoordig naast zich aan de machine. Dat zijn twee heel verschillende typen DNA. De manier waarop je de jongeren van nu een vak bijbrengt, daar heb ik wel ideeën over.'

Bedoelt u dat technologie daarbij een belangrijk hulpmiddel kan zijn?
'Ja, inderdaad. Kijk, het is natuurlijk niet zo dat onderwijs zich moet laten beïnvloeden door de waan van de dag. Bepaalde dingen gaan nu eenmaal zoals ze gaan en zijn tijdloos. Maar we kunnen niet ontkennen dat sommige innovaties grote impact hebben. Mobiel internet, sociale media, tablets, we houden ze niet buiten de deur – en jonge mensen omarmen ze als eersten. Natuurlijk ligt daar een spanningsveld: je wilt als praktijkopleider misschien niet dat een leerling zijn telefoon meeneemt de werkplaats in. Maar je kunt juist ook gebruik maken van het feit dat zo'n leerling aan zijn *device* zit vastgeplakt.'

> *'Het heeft geen zin om een leerling nu iets te leren wat over een paar jaar door een robot kan worden gedaan'*

Hoe dan?
'Kijk alleen al naar de mogelijkheden van YouTube. Daarop is zo ontzettend veel te vinden. Je kunt een leerling dus wel gaan uitleggen en laten zien hoe hij een bepaalde las moet maken, maar je kunt ook zeggen: zoek de handleiding van het lasapparaat online, kijk dit instructiefilmpje op YouTube en dan gaan we er morgen samen mee verder. Op die manier hoef je er niet de hele tijd naast te blijven staan, waardoor je ook weer tijd overhoudt voor andere dingen. En dat is gezien het feit dat veel praktijkopleiders het 'ernaast' doen misschien nog niet zo gek. Ik denk dat je jezelf als praktijkopleider zou moeten zien als onderdeel van de totale leeromgeving van een leerling. Net als de school, boeken en internet daar onderdeel van zijn. En als de leeromgeving flexibel is, kun je meebewegen met ontwikkelingen.'

Maar de fijne kneepjes van het vak? Die leer je toch alleen door ze af te kijken van een ervaren vakman?
'Natuurlijk, dat is zo. Maar binnen die kneepjes zijn er allerlei standaard handelingen die iedereen moet beheersen. Dat zijn precies de dingen die een leerling online zou kunnen leren. Overigens, doordat informatie nu onbeperkt in de cloud beschikbaar is, moeten leerlingen wel over andere vaardigheden beschikken dan vroeger. Zoals goed kunnen zoeken, keuzes maken, Engels begrijpen. Ook sociale vaardigheden worden steeds belangrijker, zoals samenwerken en creatief denken. Daar kun je als praktijkopleider een begeleidende rol in spelen.'

U hebt deze boodschap ook verkondigd tijdens de Praktijkopleidersdagen; wat vonden de deelnemers daarvan?
'Veel van de deelnemers waren techneuten, en die zijn in elk geval geïnteresseerd in nieuwe technologie. Domotica bijvoorbeeld, vinden ze vaak geweldig. Maar goed, dat betekent natuurlijk nog niet dat ze de vertaalslag al maken naar hun werkomgeving. Ik besef dat mijn verhaal voor veel mensen nog een beetje een ver-van-hun-bedshow is, maar op zich kwam het wel over. Als je je alleen maar bewust wordt van het feit dat je misschien een andere manier van leren kunt toelaten, dan is dat al een goed begin.'

Ergens hebt u een punt natuurlijk.
'De techniek is sterk in ontwikkeling. Niet pas over dertig jaar, maar op de korte termijn zal een aantal dingen in het vak echt veranderen. Als praktijkopleider of docent heb je de verantwoordelijkheid om leerlingen serieus futureproof te maken. Een baan in de toekomst ziet er namelijk anders uit dan de functie nu. Mijns inziens heeft het dus geen enkele zin om een leerling nu iets te leren wat over een paar jaar door een robot kan worden gedaan. Wat je hem wel kunt leren, is die robot programmeren. Einstein zei het al: 'Als je doet wat je deed, dan krijg je wat je kreeg'.'

Denkt u dat de praktijkopleiders in het mkb-Metaal zich in die richting kunnen doorontwikkelen?
'Het viel me tijdens de Praktijkopleidersdagen op dat het allemaal mensen zijn met grote passie voor hun vak. De opkomst was ook buitengewoon groot en de reacties waren heel enthousiast. OOM is goed bezig met de ondersteuning van de praktijkopleiders, onder andere met regionale bijeenkomsten en coachingstrajecten, dus ik denk zeker dat zij stappen kunnen zetten.'

Maakt u zelf veel gebruik van technologie?
'Ja, ik ben constant online. Ik vind het heerlijk om allerlei dingen te volgen en te lezen. Ik volg verschillende Twitteraccounts en Facebookpagina's, bijvoorbeeld van grote techbedrijven als Google, Tesla en Airbnb. En ik ben geabonneerd op uiteenlopende nieuwsbrieven. Zo kan ik in mijn presentaties altijd een interessante link leggen naar de actualiteit. Of ik bang ben dat mijn werk in de toekomst door een robot kan worden overgenomen? Niet echt. Wel denk ik dat het straks misschien niet meer nodig is dat ik overal waar ik een lezing geef ook zelf aanwezig ben. Met hologramtechnologie kan ik dan op tien podia tegelijk mijn verhaal doen.' ❙

Helden van het beroeps-onderwijs

De praktijkopleider is een vakman en een leermeester tegelijk. En hij vormt de brug tussen bedrijf en school. Alleen daarvoor al moet hij specifieke skills in huis hebben.

TEKST **MANON STRAVENS EN MARLOES DE MOOR** BEELD **VERSE BEELDWAREN**

Praktijkopleiders dragen een grote verantwoordelijkheid. Ze zorgen ervoor dat leerlingen uitgroeien tot verantwoordelijke vakmensen, die in de toekomst volledig kunnen meedraaien in hun bedrijf, en ook elders in de sector aan de slag kunnen. De praktijkopleider moet dan ook van veel markten thuis zijn: hij of zij is een vakman (of -vrouw) die zowel pedagogische als didactische kwaliteiten heeft. Als eerste aanspreekpunt voor de leerlingen in het bedrijf moet hij toegankelijk zijn.
Hij moet een voorbeeldfunctie kunnen vervullen. En hij moet kunnen omgaan met allerlei verschillende werknemers in opleiding, leerlingen en studenten.

Engelengeduld

De praktijkopleider leert zijn leerlingen naast de vakinhoudelijke kennis ook de kneepjes van het communiceren, plannen, behulpzaam en vriendelijk zijn tegen klanten en collega's. Hij weet ze met engelengeduld te motiveren en stimuleren en geeft niet snel op. Hij draagt tenslotte kennis en vaardigheden over op een generatie die is opgegroeid met een altijd aanwezige mobiele telefoon. Voor een leerling die net komt kijken, kan de eerste werkervaring heel spannend en uitputtend zijn. De praktijkopleider moet dan ook sociaal en communicatief zijn, goed kunnen luisteren, de juiste vragen stellen. Hij weet schouderklopjes af te wisselen met opbouwende kritiek. Hij wijst de leerling er dus ook op de sneakers te verwisselen voor de werkschoenen, als dat de voorschriften zijn.

Spin in het web

En de praktijkopleider heeft niet alleen oog voor de leerlingen, maar ook voor de werkplek. Hij zorgt voor een omgeving waarin jongeren het meest leren. Waar ze te maken krijgen met zo veel mogelijk verschillende praktijksituaties die hen voorbereiden op hun toekomst. Van technische oplossingen vinden tot omgaan met lastige klanten. Tegelijkertijd is de leermeester er mede verantwoordelijk voor dat leerlingen zich welkom en veilig voelen. De praktijkopleider is de spin in het web: hij onderhoudt contacten met de bedrijfsleider, de begeleiders van de leerlingen op school, de leerlingen zelf en zijn naasten. Hij moet op de hoogte zijn van de opleidingseisen, beoordeelt mede de prestaties en vorderingen van de leerling én informeert de anderen daarover. Andersom volgt hij de ontwikkelingen in het vak en de sector en is op de hoogte van de veranderende eisen die aan scholing worden gesteld.

Extra taak

En dat doet de praktijkopleider er vaak allemaal even bij. Want in het midden- en kleinbedrijf is praktijkopleiding vooralsnog een extra taak en geen aparte functie. Veel bedrijven hebben bovendien één praktijkopleider in huis.
Tijd voor meer waardering voor deze held van het moderne beroepsonderwijs!

'Je eigen enthousiasme laten zien, dat is belangrijk'

Erwin Lapien (47)

MAGAZIJNBEHEERDER BIJ JOS VAN DEN BERSSELAAR CONSTRUCTIE B.V. IN UDENHOUT

'Jonge jongens iets leren en het vak bijbrengen; dat is echt mijn ding. Sinds 2010 ben ik daarmee bezig bij Van den Bersselaar. Om hen goed te kunnen begeleiden, is het vooral belangrijk om op een rustige toon te communiceren, op een manier die zij begrijpen. Ik wil hen graag enthousiast maken en behouden voor de techniek. Dat kan alleen door zélf enthousiast te zijn over het vak. Ik heb een coachtraject van een jaar gevolgd. Je krijgt dan tips over hoe je de leerling van nu het best kunt begeleiden. Ik ben nauw betrokken bij de leerlingen en heb korte lijntjes met de school. Zo'n zes à zeven keer per jaar ga ik naar de school toe en bespreek ik samen met de leerling en de leraar hoe het gaat. Ik wil ze laten voelen dat het mij écht interesseert hoe de opleiding verloopt. Als ik binnenkom op school, stap ik meteen op de leerling af en bewust niet op de leraar. Het geeft steeds weer voldoening als de jongens netjes geslaagd zijn en verdergaan in dit vak.'

‘Die grote machines hebben ze op school niet’

Robert van der Harst (49)

AFDELINGSHOOFD BIJ MACHINEFABRIEK G. VAN DER PLOEG IN LEEUWARDEN

‘Ik begon op mijn zestiende als allround verspaner. Nu leid ik met mijn kennis en ervaring andere jongens op. Ik vind het leuk om hen te begeleiden en te kijken wat voor kwaliteiten ze in zich hebben. Vaak koppel ik leerlingen aan oudere vakbekwame collega’s, die hen de fijne kneepjes van het verspanen bijbrengen. Vanaf de zijlijn volg ik hoe het gaat en onderhoud ik contacten met de school. Daar leren ze vaak niet hoe het er in de praktijk aan toegaat. Bij ons zien ze hoe het werkt en gaan ze aan de slag met een grote draai- of freesbank die ze op school niet hebben. Ik ga in september het scholingstraject Docenten en instructeurs Technische Branches volgen, dat opleidt voor het Pedagogisch Didactisch Diploma (PDD). Met deze opleiding kan ik gastlessen geven op scholen en zo bijdragen aan een betere aansluiting van het bedrijfsleven op het onderwijs. Met mijn collega-praktijkopleiders Ronald Kiemel en Pieter Bosma heb ik in ons bedrijf een stuurgroep opgericht die zich sterk maakt voor jonge aanwas. We nodigen bijvoorbeeld vmbo-scholen uit om bij ons te komen kijken. Steeds minder jongeren kiezen voor de techniek. Zonde, want het is zo’n mooi vak!’

‘Die telefoon kun je juist inzetten op de werkvloer’

Daniela Slagter (32)

OFFICEMANAGER BIJ SLAGTECH IN ZWAAGDIJK

‘Ik ben verantwoordelijk voor personeelszaken en een van mijn werkzaamheden is de juiste match zoeken tussen scholier en praktijkopleider. Zelf ga ik me in de toekomst als praktijkbegeleider bezighouden met stagiairs die meelopen bij de administratie, marketing of verkoop. Ik heb al meegedaan met de carrousel voor praktijkopleiders: een aantal bijeenkomsten waarbij steeds een ander onderwerp wordt behandeld. Smartphones bijvoorbeeld: jongeren zijn de hele dag met hun telefoon bezig en doen er vrijwel alles mee. Ze zoeken op YouTube uit hoe iets werkt en leren daar weer van. Als praktijkopleider ben je geneigd te vragen of ze die telefoon willen wegleggen. Tijdens de bijeenkomst bespraken we hoe je met dat intensieve gebruik van smartphones en social media kunt omgaan en hoe je het zelfs zou kunnen inzetten op de werkvloer. Zo krijg je verschillende handvatten om leerlingen goed te begeleiden. Ik vind dit zo interessant dat ik binnenkort ook de cursus voor praktijkopleider ga volgen.’

'Je moet interesse in ze tonen'

Jan Vermeulen (43) en Frans Flier (51)

SAMENSTELLER EN CONSTRUCTIEBANKWERKER/LASSER BIJ NIJBORG STAALBOUW IN RENSWOUDE

Frans: 'Sinds 2003 ben ik praktijkopleider. Het is mooi om kennis te delen met jonge mensen en hen zo het vak te leren.'
Jan: 'Praktijkopleider zijn is een mooie afwisseling van het werk. Ik vind het leuk om anderen te coachen en te begeleiden.'
Frans: 'Onze kennis houden we op peil door onder meer de Praktijkopleidersdag te bezoeken. Zo bewegen we mee met veranderingen in het onderwijs.'
Jan: 'Ik volgde er allerlei workshops en leerde bijvoorbeeld hoe je het best met verschillende leerlingen omgaat. Niet iedereen is hetzelfde – de een is een doener, de ander een denker. De ene jongen zal nog voor je klaar bent met je uitleg aan de slag gaan, de ander staat je eerst nog even aan te staren. Die moet je meer aan de hand nemen.'
Frans: 'Hoe langer je praktijkopleider bent, hoe beter je je leerlingen gaat aanvoelen en ziet waar hun kracht ligt. Je moet interesse in ze tonen en een band opbouwen.'

ZEEUWSE WINDMOLEN-MONTEURS

Steeds meer metaalbedrijven werken samen met het beroepsonderwijs. Want samenwerking loont; het levert voordelen op voor bedrijven, studenten en scholen. In deze rubriek steeds een ander, inspirerend voorbeeld. Dit keer: de minor Onderhoud Windturbines van Scalda (mbo en volwasseneneducatie) in Vlissingen.

TEKST **ANNEMARIE VESTERING** BEELD **EMANUEL WIEMANS**

Er staat iets groots te gebeuren in Zeeland. 23 kilometer uit de kust van Walcheren verrijst het grootste windmolenpark van Nederland: Borssele 1 t/m 5. 94 windmolens, die 2,2 miljoen mensen van stroom gaan voorzien. Windparkbouwer Ørsted wijst Vlissingen aan als een van de drie mogelijke locaties voor de onderhoudsbasis…

Vertegenwoordigers van Provincie Zeeland en bedrijven steken de koppen bij elkaar. Hoe concurrenten Oostende en Rotterdam te verslaan? Er moet een infrastructuur komen van regionale bedrijven. Aankoppelen bij het beroepsonderwijs is cruciaal. Nout Nagtegaal, teamleider werktuigbouw en metaal bij Scalda, wordt gevraagd mee te denken.

Het NOS-journaal meldt: Nederlands grootste windmolenpark wordt gebouwd en onderhouden vanuit… VLISSINGEN! De vertegenwoordigers van provincie en bedrijfsleven en Nout Nagtegaal richten Energy Port Zeeland op. Snel is de eerste bijeenkomst voor het regionale bedrijfsleven een feit. Wat heeft Ørsted nodig? Wie kan wat bieden?

Windmolenmonteurs, natuurlijk. Nout Nagtegaal laat zeven docenten bijscholen in windmolentechniek. Hij investeert onder andere in een windmolensimulator en ontwikkelt met techneuten van Ørsted en zijn docenten de minor Onderhoud Windturbines.

De minor wordt als keuzedeel aangeboden aan studenten Werktuigbouwkunde, Elektrotechniek, Mechatronica en Technicus Service en Onderhoud. Zij-instromers kunnen hem als losse module volgen. Dit jaar – nog voor de bouw van de eerste windmolens in 2020 – doen de eerste studenten examen.

www.scalda.nl/winddoc

‘De training was precies afgestemd op wat ik graag wilde leren’

Frezers Rob van Daal (26) en Guillaume Goertz (23) van Sailer Sittard BV volgden allebei een training Verspanen on the job. Op hun eigen werkplek met eigen machines, over zelfgekozen onderwerpen. ‘Op zo’n trainingsdag heb je echt tijd om te leren.’

TEKST **TEFKE VAN DIJK** BEELD **MARK VAN DER ZOUW**

Rob en Guillaume werken bij Sailer, een Limburgs bedrijf op het gebied van (fijn)mechanische bewerkingen, engineering & advies en assemblage. Guillaume stapte van conventioneel frezen over naar cnc-frezen en wilde meer leren over de besturing van de machine. Zijn collega Rob had voldoende basiskennis, maar wilde sneller werken en meer weten over uitgebreidere functies van de machine. Ze zijn onderdeel van een jong team, en door tijdsdruk is het niet altijd makkelijk om tijd te vinden om te leren.

Maatwerk

Hun werkplaatschef regelde de training Verspanen on the job, een concrete maatwerkcursus van een of twee dagen. Guillaume: ‘We maakten van tevoren kennis met de trainer, bekeken de machines en bespraken hoe we de cursus het best konden invullen. Samen hebben we een plan gemaakt om in twee dagen de basis van cnc-programmeren te leren.’ Sinds de training probeert Rob te werken met nieuwe functies op de machine. ‘Het is even wennen, maar ik kan nu door ervaring verder leren. Je moet vooral weten waar je moet beginnen. Sommige dingen kun je niet zelf bedenken. Met meer kennis over de machine weet ik nu wat wel en wat niet kan.’

Snel stappen maken

Rob en Guillaume zijn erg te spreken over de cursus. Guillaume maakte door de één-op-één-begeleiding snel stappen. ‘De training was precies afgestemd op wat ik wilde leren. De trainer dacht goed mee en had veel werkervaring. Je gaat in op details en dat lukt niet altijd met collega’s. Dan heb je meer tijd nodig dan tien minuten. Ik heb nu een goede basis om met de machine te werken en zie het zelf als er iets niet klopt.’ ❙

De maatwerkcursus Verspanen on the job van STODT en Mikrocentrum is een training op de eigen werkplek, met de eigen machine en het eigen gereedschap. Tot en met 31 augustus is deze training extra aantrekkelijk omdat OOM 75% van de cursuskosten vergoedt, tot maximaal € 2.000. Meer weten? Kijk op ***www.cursuscatalogus.nl****.*

‘Met meer kennis over de machine weet ik nu wat wel en wat niet kan’

Guillaume Goertz (l) en Rob van Daal (r)

Een extra

beetje aandacht

Praktijkopleiders doen hun belangrijke taak vaak naast hun gewone werk. Des te meer reden om hen zo goed mogelijk te faciliteren. ‘Wij nemen onze praktijkopleiders serieus, want het is echt een vak.’

TEKST **ANNEMIEK DE GIER** BEELD **EMANUEL WIEMANS**

Het lijkt voor sommigen vast al eeuwen geleden, maar iedereen is ooit bij het begin begonnen. Misschien herinner je je nog je eerste echte werkdag, vers van school. Dat maakte indruk waarschijnlijk, het is tenslotte niet niks om als jonge en onervaren jongen (of meisje) onderdeel te worden van een bedrijf, van een groep collega’s, van het serieuze volwassen leven. Probeer dat gevoel eens terug te halen, en je weet hoe het moet zijn voor een leerling om zijn eerste stappen te zetten binnen je bedrijf. Dan begrijp je ook direct hoe belangrijk het is voor zo’n leerling om goed te worden begeleid. Steeds meer metaalbedrijven realiseren zich dit gelukkig en stellen dan ook een praktijkopleider aan. ‘Maar die moet zijn taak in de meeste gevallen dan wel doen naast zijn gewone werk, want de productiedruk blijft onverminderd hoog’, vertelt Pieter Langeveld, regiomanager bij OOM. ‘In bedrijven zien we dat praktijkopleiders het vaak moeilijk vinden om aan hun werkgever duidelijk te maken dat ze een spanningsveld ervaren bij het combineren van hun taken. Dat is ontzettend jammer, want een werkgever mist dan informatie en kan dan ook geen passende maatregelen nemen. Met als resultaat dat er al snel te weinig tijd wordt ingeruimd om leerlingen professioneel te begeleiden.’

Aantrekkelijk leerbedrijf

De toenemende krapte op de arbeidsmarkt zorgt ervoor dat steeds meer mbo-studenten kiezen voor een opleiding via de bbl-route. In de techniek volgen zo’n 34.500 studenten dit jaar een bbl-opleiding, dertien procent meer dan vorig jaar (bron: DUO). Langeveld: ‘Het overgrote deel van de bbl-studenten komt na het halen van het diploma bij het leerbedrijf in vaste dienst. Daarom is het ook zo belangrijk om ervoor te zorgen dat je als bedrijf aantrekkelijk bent voor leerlingen, dat je leerlingen uitdaging biedt en dat je dus ook voldoende ruimte maakt voor goede begeleiding.’ Iets wat ze bij Metaalwarenfabriek Blozo aardig tussen de oren hebben zitten, al heeft dat wel wat tijd gekost. Bij het bedrijf in Vlaardingen werken op dit moment 32 mensen, waarvan maar liefst drie bbl-leerlingen, twee bol-mbo 4-leerlingen en één vmbo-stagiair. HR-adviseur Danny ter Beek vertelt: ‘Wij vinden het belangrijk om leerlingen in dienst te hebben. Daarom hebben wij ook relatief veel praktijkopleiders rondlopen: een ervaren en twee beginnende praktijkopleiders.’ Zij doen de praktijkbegeleiding wel als →

neventaak, maar dat is geen belemmering, aldus Ter Beek: ‘We zijn een aantal jaar geleden gestart met Quick Response Manufacturing (een bedrijfsstrategie die tot doel heeft resultaten te optimaliseren door een kortere doorlooptijd en meer flexibiliteit, red.), waardoor onze medewerkers breder inzetbaar moesten worden. Inmiddels hebben we geen aparte afdelingen meer en wordt er flexibel gewerkt, waardoor we pieken beter kunnen opvangen en er meer rust is. En dus ook meer tijd voor de leerlingen. En doordat er nu altijd vier mensen in ploegendienst werken, is er vaker bezetting en zijn we ook aantrekkelijk voor leerlingen die na schooltijd willen komen werken of die een zaterdagbaantje zoeken.’

Tijd en tools

Natuurlijk is het niet alleen belangrijk dat een praktijkopleider voldoende tijd heeft voor zijn leerlingen, hij of zij moet ook zijn uitgerust met de juiste tools en vaardigheden. Volgens Rens Nagtzaam, manager van de scholingspool Metalent in de regio Zuid-Holland Zuid, is het vaak vanzelf al zo dat praktijkopleiders een bepaalde affiniteit hebben met jongeren, maar is het daarnaast ook aan te raden dat je als bedrijf een profiel maakt waaraan een praktijkopleider moet voldoen. ‘Als praktijkopleider moet je meer dan vroeger kunnen inspelen op de persoonlijkheidskenmerken van jongeren’, vertelt Nagtzaam. ‘Ze hebben tegenwoordig allemaal een andere achtergrond, en de vooropleiding is minder specifiek. Praktijkopleiders bijscholen in bijvoorbeeld coachende vaardigheden, is daarom een heel goed idee.’ Bij Metalent hebben ze een eigen trainingscyclus ontwikkeld, waarin praktijkopleiders allerlei praktische tips en tricks aangereikt krijgen om doelen te bereiken met hun leerlingen. Daarnaast zijn er speciale consulenten aangesteld, die elke zes weken de aangesloten bedrijven bezoeken en in gesprek gaan met de praktijkopleiders én de leerlingen. Nagtzaam: ‘Zo’n gesprek gaat over de voortgang van de leerling op school en in het bedrijf, en er is ruimte om eventuele verbeterpunten door te nemen. Ook is er aandacht voor de persoonlijke ontwikkeling van de leerling. Op deze manier faciliteren wij de praktijkopleiders zo, dat ze hun taken prima naast hun gewone werk kunnen blijven doen.’

Oog voor kwaliteit

Ook OOM doet er veel aan om praktijkopleiders te faciliteren. ‘Er is steeds meer oog voor de kwaliteit van de praktijkopleider’, vertelt regiomanager Pieter Langeveld. ‘Hij doet namelijk niet alleen de begeleiding van leerlingen, vaak is hij ook het aanspreekpunt voor collega’s op het gebied van scholing. Daarom vinden wij dat de praktijkopleider wat extra aandacht verdient.’ →

‘Collega’s springen bij in de productie, als dat nodig is.’

DIT DOET OOM VOOR PRAKTIJKOPLEIDERS

Trainingstoelage voor de praktijkopleider
€ 1.000 per jaar voor bij OOM aangesloten bedrijven die een tegemoetkoming willen in de scholingskosten van hun praktijkopleider(s).

Coachingstraject
Ondersteunt praktijkopleiders gedurende het schooljaar bij het begeleiden van leerlingen. Het traject start met een collectieve bijeenkomst, waarin de deelnemers praktijkervaringen kunnen delen en persoonlijke leerdoelen opstellen. Daarna volgt een aantal individuele gesprekken met een coach over situaties uit de praktijk. Het traject wordt afgesloten met een collectieve bijeenkomst. Deelname is gratis, de kosten worden vergoed uit de Trainingstoelage voor de praktijkopleider.
www.oom.nl/activiteitenkalender

Praktijkopleiderscafé
Vergelijkbaar met het coachingstraject. Vijf plenaire bijeenkomsten, twee individuele sessies, en een terugkommiddag ongeveer een half jaar na de laatste plenaire bijeenkomst.
www.oom.nl/activiteitenkalender

Speciale workshops
Onder andere ‘Het begeleiden van generatie Z’, ‘De didactiek van opleiden’ en ‘Beoordelen en examineren’.
www.oom.nl/activiteitenkalender

‘Als praktijkopleider moet je meer dan vroeger kunnen inspelen op de persoonlijkheidskenmerken van jongeren’

Sinds enige tijd is er een financiële regeling beschikbaar, die bedrijven kunnen inzetten om hun praktijkopleiders te laten bijscholen. Daar wordt inmiddels goed gebruik van gemaakt. Ook organiseert OOM coachingstrajecten en speciale bijeenkomsten waar praktijkopleiders onderling ervaringen kunnen uitwisselen (zie kader pagina 21). ‘Natuurlijk is het ideaal als je in je bedrijf meerdere praktijkopleiders kunt aanstellen, zodat je de juiste praktijkopleider aan de juiste leerling kunt koppelen en de lasten kunt verdelen’, zegt Langeveld. ‘Maar in kleinere mkb-bedrijven staat een praktijkopleider er vaak alleen voor, en dan doet hij of zij er goed aan om samenwerking te zoeken met een collega. Stel, je werkt in een bedrijf met maar één praktijkopleider en je vindt het leuk om je kennis over te dragen op jongeren, geef dat dan aan bij je werkgever en de praktijkopleider. Misschien zijn er taken die je de praktijkopleider uit handen kunt nemen.’

Echt een vak

Rens Nagtzaam tipt nog om binnen het bedrijf een opleidings-/begeleidingsnummer te registreren waaronder de praktijkopleider zijn uren kan wegschrijven. ‘Indirecte uren zijn namelijk niet gekoppeld aan een order. Op deze manier is het voor een praktijkopleider makkelijker om meer tijd in een leerling te steken en wat minder in productiewerk.’

Volgens Danny ter Beek zit het met die extra aandacht voor de praktijkopleider bij Blozo wel goed. ‘Al onze praktijkopleiders hebben een praktijkopleiderstraining gevolgd’, vertelt hij. ‘Ook gaan ze naar praktijkopleidersdagen en is er veel onderling overleg.’ De praktijkopleiders bij Blozo worden vrijgemaakt voor hun taken, ze mogen zelf bepalen wanneer ze die tijd nemen. Collega’s springen bij in de productie, als dat nodig is. ‘Wij nemen onze praktijkopleiders serieus’, besluit Ter Beek. ‘Want praktijkopleider, dat is echt een vak.’

5 TIPS OM JE PRAKTIJKOPLEIDER TE ONDERSTEUNEN

1. Sta achter je praktijkopleider

Om goed te kunnen opleiden is het voor een praktijkopleider belangrijk dat de werkgever achter hem staat. Onderken de voordelen van opleiden en geef je praktijkopleider de ruimte om zijn rol te vervullen.

2. Maak een profiel

Leg in een functieprofiel duidelijk vast wat de taken en bijbehorende competenties zijn van de praktijkopleider. Op deze manier wordt duidelijk op welke gebieden de praktijkopleider extra bijscholing kan gebruiken. Bied de praktijkopleider voldoende mogelijkheid zich te ontwikkelen in zijn vak.

3. Zorg voor structuur

Maak duidelijke afspraken over wat leerlingen binnen het bedrijf moeten leren en leg deze vast. Maak bijvoorbeeld een speciale opleidingsmap die iedere leerling stap voor stap doorloopt. Hierdoor kan de praktijkopleider de voortgang van de leerling bewaken en tijdig ingrijpen als het niet goed gaat met een leerling. Voordeel is bovendien dat iedereen op dezelfde én op de juiste manier dingen aanleert.

4. Betrek de praktijkopleider bij sollicitatiegesprekken

Voer met elke leerling die in je bedrijf wil komen werken een sollicitatiegesprek, in aanwezigheid van de praktijkopleider. Zorg ervoor dat je tijdens het gesprek een goed beeld krijgt van de leerling (let bijvoorbeeld ook op initiatieven nemen, inzet tonen, enthousiast zijn). Vraag achteraf of de praktijkopleider overtuigd is, en ga daarna pas met een leerling in zee. Op deze manier vergroot je de kans op succes aanzienlijk.

5. Wees toegankelijk

Ook al is praktijkopleider vaak een solo rol, je hoeft hem natuurlijk niet alles in zijn eentje te laten oplossen. Praat dus expliciet over die rol tijdens voortgangsgesprekken en wees een goede sparringpartner en coach voor je praktijkopleider.

‘Kennis is de kracht van onze maakindustrie, die moeten we vastleggen’

Gerard de Bont, Martin Weststrate en Joop van der Schoot

‘Alle kennis zit in ons hoofd’

Samen hebben gietspecialisten Gerard de Bont (76), Martin Weststrate (54) en Joop van der Schoot (60) van Melis Gieterijen 140 jaar ervaring in huis. Hoe kun je die enorme hoeveelheid kennis vasthouden en overdragen? Directeur Koen Melis vroeg OOM om advies.

TEKST **TEFKE VAN DIJK** BEELD **MARTIJN STEINER LOVISA**

Gerard springt na een dienstverband van zestig jaar nog altijd bij. Hoe heeft hij het vak geleerd?

Gerard: ‘Door meelopen, meekijken en meedoen.’
Joop: ‘Ik ben altijd leergierig geweest en heb weer veel van Gerard geleerd. Helaas is er geen opleiding voor gieterijtechniek.’
Koen: ‘Gerard, Joop en Martin zien dingen in één oogopslag. Kennis is de kracht van onze maakindustrie, die moeten we vastleggen. Dat is ook belangrijk voor het team: net als met een voetbalelftal moet je kunnen wisselen en mensen op verschillende posities kunnen inzetten.’

Jullie gingen om tafel met OOM. Waarom?

Koen: ‘Bij OOM weten ze alles van opleidingen en daarom was ik benieuwd naar hun aanpak. Je kunt het niet alleen en het is goed om er een expert bij te halen.’
Joop: ‘Ze stelden veel vragen om erachter te komen wat we precies doen. Dat hebben we kunnen overbrengen. We hebben het nooit op papier gezet, alle kennis zit in ons hoofd. Nu moet er meer documentatie komen, zoals foto’s.’
Martin: ‘Dan nog zijn foto’s en beschrijvingen eigenlijk niet genoeg. Je leert vooral door te doen.’

Hoe gaan jullie de kennis overdragen?

Koen: ‘Een vast systeem voor structurele kennisoverdracht is essentieel. Dat betekent een procesbeschrijving, inclusief omschrijving van de werkzaamheden. Samen met OOM en met andere gieterijen willen we een methode ontwikkelen met een boekje, brochure, map of filmpje. Daarvoor moeten we de kennis uit de hoofden krijgen van onze specialisten, door vragen, documenteren en vertalen.’

Zijn er mensen die het vak willen leren?

Koen: ‘Binnen ons bedrijf zijn er zeker medewerkers die Gerard, Joop en Martin kunnen opvolgen. We moeten ze wel stimuleren, en duidelijk maken dat het variatie geeft aan hun werk. Sommige mensen vinden het moeilijk. Ze zijn een bepaalde manier van werken gewend. Gelukkig ziet iedereen wel de noodzaak, mede dankzij OOM.’

Kunnen jullie uit de voeten met het OOM-advies?

Koen: ‘Het advies is goed, al was de probleemanalyse wel duidelijk. De uitwerking en toetsing zijn prima en nu begint het: hoe gaan we het doen? Wellicht hadden we dit eerder moeten opstarten. Nu kampen we met veel tegelijk. Het is prettig dat OOM ons begeleidt. Niet geforceerd maar gefaseerd. Niet te vrijblijvend, wel met een deadline. Ik wil voor de zomer al starten met bestaande en nieuwe krachten.’

Wanneer zijn jullie misbaar als gieterijspecialisten?

Martin: ‘Op dit moment kunnen we Gerard zeker nog niet missen. Het verhaal is er, maar het probleem is nog niet opgelost. We hebben een begin gemaakt, nu moet het worden uitgevoerd.’
Joop: ‘Ik wil mijn werk wel overdragen ruim voordat ik 76 ben.’

*Ook behoefte aan OOM-advies? Kijk op pagina **37** voor het telefoonnummer van jouw regiomanager.*

‘Goed om iets in handen te hebben’

Regiomanager Marcellino Kat adviseerde Melis Gieterijen. Hoe kijkt hij erop terug?

‘Het was heel leuk om met Gerard, Joop en Martin te praten over hun passie. Ze hebben uitgelegd hoe het gieten werkt en het is prachtig om zo’n ambachtelijke techniek te zien. Honderd jaar geleden ging het ook al zo! In mijn verslag staat een plan van aanpak voor de kennisoverdracht. Nu moeten ze de vertaalslag maken naar de praktijk. Na de zomer start daarvoor het OOM-project Werkplekleren, en eerder kunnen ze al beginnen met het Ontwikkelbudget van OOM. Bij beide trajecten gaat het erom hoe je van elkaar kunt leren. Gerard, Joop en Martin hebben bijna niet door hoe bijzonder hun beroep is. Je leert door te doen, maar het is goed om iets in handen te hebben – een naslagwerk of praktijkleerboek met alle kennis. Nieuwe medewerkers kunnen dat erbij pakken als de specialisten even niet in de buurt zijn.’

Hoe werkt… de toilet-servicewagen?

Ook jij hebt er vast weleens gebruik van gemaakt: de mobiele toilethokjes op festivals of bouwterreinen. Met neus en ogen dicht, want alles wat erin belandt, blijft in het reservoir liggen. Mobiele toiletten worden dus regelmatig geleegd en schoongemaakt. Hoe gaat dat en wat gebeurt er met de urine en de uitwerpselen?

TEKST **ANNEMARIE VESTERING** INFOGRAPHIC **BEELDBAZEN**

Circa 35.000 à 45.000 MOBIELE TOILETTEN
staan er in Nederland

VAN AFVALWATER UIT HET TOILET TOT DRINKWATER

Het afvalwater uit de mobiele toiletten komt ook bij jou uit de kraan…

1

TOILETREINIGING

De toiletten worden leeggezogen met een zuigslang. Een vacuümpomp, aangedreven door de motor van de toilet-servicewagen, zorgt ervoor dat het afvalwater in de vacuümtank terecht komt. Met de hogedrukreiniger worden de toiletten vervolgens van binnen en buiten grondig schoongemaakt met water. Dan nog een scheutje biologische vloeistof-deodorant in de toilettank en het toilet is weer klaar voor gebruik.

2

TRANSPORT

De gemiddelde toiletreiniger maakt zeker veertig mobiele toiletcabines per dag schoon. Het afvalwater wordt verzameld in de afgesloten vacuümtank. Aan het eind van de dag wordt het door een vrije afloopslang afgevoerd naar het riool. In geval van een verstopping kan de chauffeur de vacuümpomp op druk zetten om de verstopping te verhelpen.

VACUÜMTANK/ AFVALRESERVOIR

De vacuümtank op de wagen heeft een capaciteit van 1.100 liter.

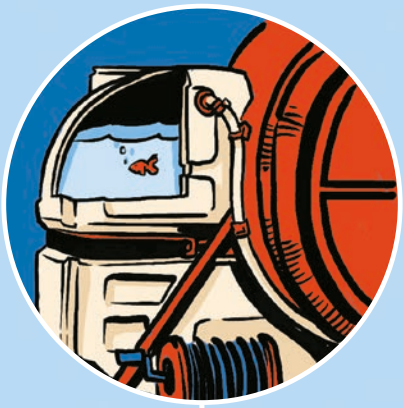

SCHOONWATERTANKS

Op de wagen staan twee schoonwatertanks van 375 liter.

PLATFORM VOOR MOBIELE TOILETTEN

De toilet-servicewagen kan vier mobiele toiletten vervoeren.

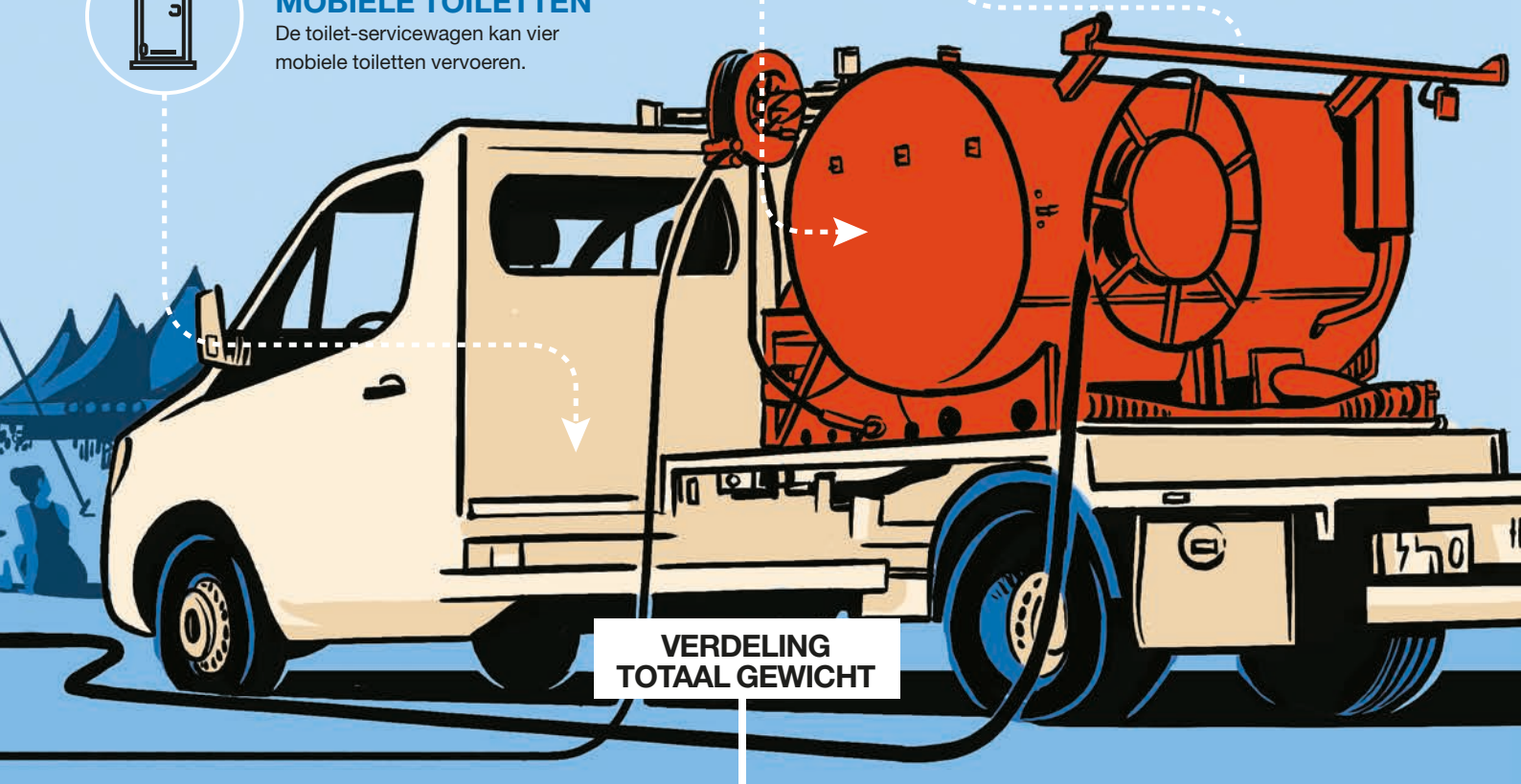

VERDELING TOTAAL GEWICHT

56% CHASSIS & BODYWORK

33% LAADVERMOGEN VACUÜMTANK

11% 4 MOBIELE TOILETTEN

3

ZUIVERINGSINSTALLATIE

Het afvalwater uit het riool wordt gezuiverd in een afvalwaterzuiveringsinstallatie. Daarna komt het in het oppervlaktewater.

4

DRINKWATER

Zo'n veertig procent van ons drinkwater bestaat uit gezuiverd oppervlaktewater. Zo komt een deel van de inhoud van het mobiele toilet uiteindelijk dus weer uit de kraan. Beetje misselijk bij die gedachte? Dat is niet nodig; dankzij uitgebreide zuiveringsmethodes is de kwaliteit van kraanwater in Nederland tiptop in orde.

RVS van Rovasta gaat de hele wereld over. Of het nu bestemd is voor moderne interieurs, jachtbouw, keukeninrichting of medische apparatuur; voor elk project wordt het design op maat gemaakt en de uitstraling is extreem luxe.

TEKST EN BEELD **ROB OVERMEER**

Rovasta kan alles met RVS

Rovasta is in 1967 opgericht door G.A. Teunissen. Het bedrijf start in een schuur aan de rivier de Rotte in Bergschenhoek en groeit in de jaren daarna gestaag. Na twee verhuizingen is Rovasta nu gevestigd in Bleiswijk. Op 1 januari 1999 draagt de heer Teunissen het bedrijf over aan vier toenmalige medewerkers. Hans Meerman (algemeen directeur), Arie van der Elst (technisch directeur), Peter Verweij (hoofd administratie) en Guus Olie (hoofd verkoop). Sindsdien zijn zij de gezamenlijke aandeelhouders en voeren ze de dagelijkse leiding van het bedrijf. In 2016 treedt ook John Hulst toe tot de directie.

Bijna een familie

Iedereen bij Rovasta kent elkaar al lang; dertig tot veertig dienstjaren zijn geen uitzondering. Mensen werken met veel plezier en zijn trots op wat ze doen. Hierdoor lijkt het net een familiebedrijf. Aandacht voor elkaar is vanzelfsprekend en iedereen heeft een waardevolle plek in het team. Niet voor niets is er nauwelijks sprake van uitstroom.

Monteren op de Bahama's

In de productiehal van Rovasta worden losse onderdelen zorgvuldig gemodelleerd tot eindproducten. Grote projecten – zoals entrees van gebouwen en kunstwerken – worden regelmatig op locatie afgemonteerd. Zo vliegen medewerkers zelf naar Monaco of de Bahama's om producten te monteren op luxe jachten. Of naar Barcelona, Japan of Zuid-Afrika om interieurs in te richten. Dat maakt het werken bij Rovasta interessant. Geen product hetzelfde, maar ook geen werkdag hetzelfde.

Roest en krasjes uitgesloten

Bij Rovasta wordt onder geen beding met ijzer gewerkt. Hierdoor is besmettingsgevaar van roest tot een minimum beperkt. Van de veelheid aan bestaande RVS-legeringen werkt Rovasta vooral met de typen 304 en 316. Het materiaal zorgt voor een luxe designuitstraling en is sterk en degelijk. Om de eindproducten in de juiste staat bij klanten af te leveren, heeft Rovasta een eigen transportdienst. Het gaat vaak om zeer hoogwaardige producten, elk krasje is funest.

Kleine voetafdruk

Naast het belangrijke bedrijfsresultaat zet Rovasta zich in voor sociaal-maatschappelijke kwesties. Het bedrijf steekt veel tijd en energie in het opleiden van jonge mensen en doet flinke investeringen op het gebied van milieu. Het dak van de productiehal ligt bijvoorbeeld vol zonnepanelen. Het energieverbruik is sinds 1990 gehalveerd. Ook wordt het RVS-afval voor ruim tachtig procent gerecycled. Directielid Peter Verweij: 'Die zonnepanelen geven ons een goed gevoel. We willen een zo klein mogelijke voetafdruk achterlaten op de planeet.' →

Een onderstel van een barkruk voor een superjacht.

Het opleidingsteam van Rovasta:
werkplaatsbegeleiders, leerlingen en praktijkopleider.

50

Rovasta bestaat inmiddels meer dan vijftig jaar. Het langst dienende personeelslid werkt er ook al bijna vijftig jaar.

30=70

Er zijn zeventig mensen in dienst van Rovasta. Dat aantal is al dertig jaar vrijwel constant.

10.000

De productiehal meet maar liefst 10.000 m^2. Een groot oppervlak per medewerker, en dat merk je als je er rondloopt.

700

Op het dak van de productiehal liggen 700 zonnepanelen. Goed voor 180.000 kWh per jaar. Ter vergelijking: één huishouden gebruikt 3.000 kWh per jaar.

‘Je kunt als lasser het werk afraffelen, maar dan heeft de slijper veel meer werk’

RVS TIG-lassen

Elke klus bij Rovasta begint met een idee of bouwtekening van een klant. Op basis daarvan volgen een calculatie en een projectplan. Er werken zes tekenaars die ideeën omzetten naar werktekeningen. Daarna gaat het project langs de werkvoorbereider en de productieleiding, en vervolgens naar de verschillende afdelingen zoals de lasersnijafdeling, lasafdeling en zetafdeling.

Zelf slijpen

Rovasta heeft een eigen slijperij. Dat is vrij uniek, want de meeste bedrijven besteden het slijpwerk uit. Rovasta is dus zelf in staat producten tot in de fijnste details te slijpen in een mooie matte RVS-look, richtingloos geschuurd of met extreme hoogglans. Alles is mogelijk. Erg arbeidsintensief, maar dan heb je ook wat. Op deze afdeling komt het design tot leven.

Extreme glans

Het slijpen van hoogglans-RVS valt op bij Rovasta. Deze afwerkingstechniek start met schuren met korrel 80, oplopend tot uiteindelijk korrel 600. Vervolgens wordt het RVS gepolijst met borstels en vet. Vooral het vet maakt het verschil. Tot slot wordt het RVS opnieuw bewerkt met vet en borstels van zachter materiaal.

Strakke las leggen

RVS lassen gebeurt door middel van TIG-lassen. Werkplekbegeleider André Arbman: ‘Hiermee kun je een mooie strakke las leggen. Bij grote segmenten vervormt het metaal doordat de warmte in een klein gebied plaatsvindt. Naderhand moet je het materiaal richten en rekken om het weer in de oorspronkelijke proporties te brengen.’ Ook hier heeft Rovasta een speciale afdeling voor.

Teamwerk

Uiteindelijk komt het aan op teamwerk. ‘Je kunt als lasser het werk afraffelen, maar dan heeft de slijper veel meer werk’, legt André uit. Bij Rovasta is iedereen zich hiervan bewust. Er heerst een grote verantwoordelijkheid op de werkvloer. En dat geeft arbeidsvreugde. Dat merk je als je in de productiehal rondloopt. →

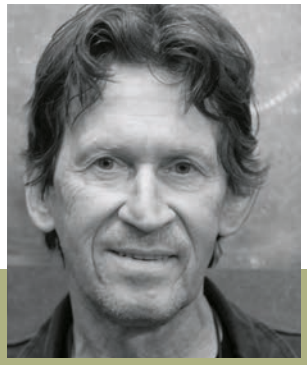

André Arbman

Werkplekbegeleider voor leerlingen en stagiairs. Hij is bijna vijftig jaar in dienst van Rovasta en gecertificeerd TIG- en plasmalasser. Hij vindt het leuk om zijn kennis over te brengen op jonge collega’s.

Max Koehler

Is 17 jaar oud en twijfelde of hij met hout of metaal wilde gaan werken. Mede door een snuffelstage bij Rovasta werd het metaal. Inmiddels doet hij een BBL-opleiding niveau 3 en hoort hij helemaal bij het team.

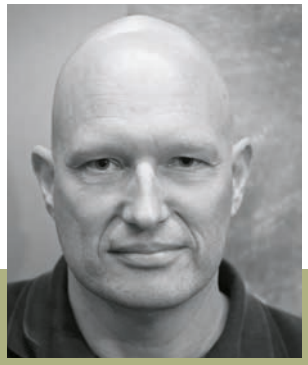

Johan Bergsma

Hoofd van de lasersnijafdeling en praktijkopleider binnen het bedrijf. Hij begeleidt per jaar twee BBL-leerlingen, twee BOL-leerlingen en diverse stagiairs. Hij zit nooit stil. Momenteel doet hij een opleiding voor het Pedagogisch Didactisch Diploma (PDD).

Peter Verweij

Mede-eigenaar en verantwoordelijk voor administratie, financiën en personeelszaken. Hij werkt 33 jaar voor Rovasta.

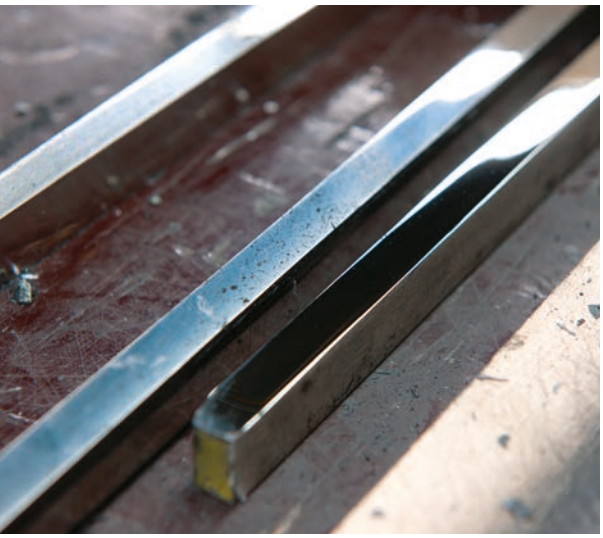

Polijsten gebeurt in de eigen slijperij. Eerst met een polijstborstel, later met een lappenschijf.

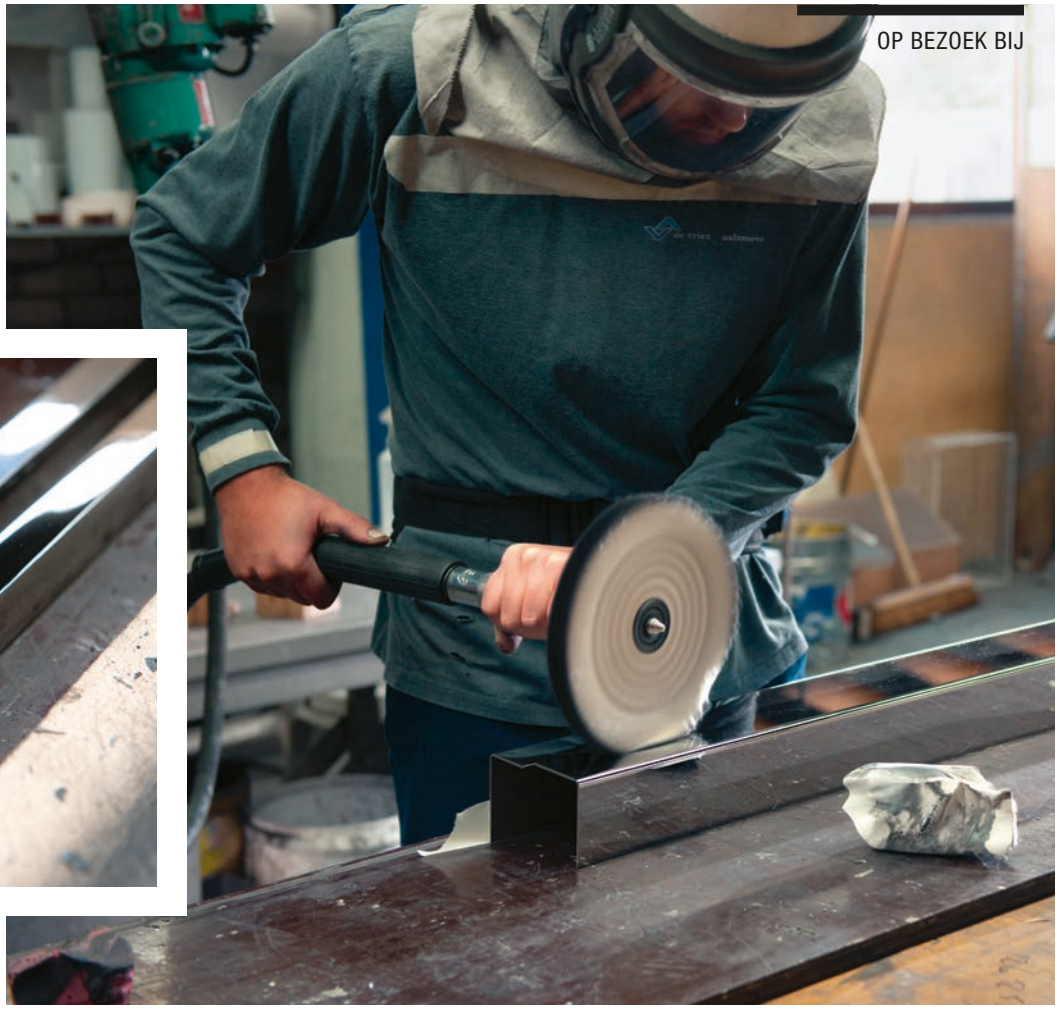

Bbl-leerling Max meet de diepte van een ketel voor de voedingsmiddelenindustrie.

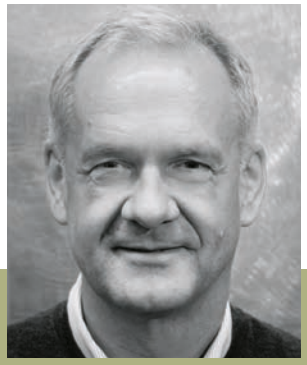

Guus Olie

Mede-eigenaar en verantwoordelijk voor calculatie en verkoop. Hij werkt 41 jaar voor Rovasta. De eerste twintig jaar had hij de droom om een eigen onderneming te beginnen. Uiteindelijk nam hij samen met drie collega's Rovasta over.

Boven Praktijkopleider Johan beoordeelt samen met een docent het eindwerkstuk van een stagiair.
Links Aad Blokland werkt op de slijp- en polijstafdeling.

‘Iemand met potentie willen we natuurlijk graag aan ons binden. Daar investeren we bewust in en dat werkt’

Voor het schuren en polijsten van de binnenkant van buizen van RVS heeft Rovasta zelf een machine ontwikkeld.

Doordat medewerkers tot aan hun pensioen bij Rovasta blijven werken, is er veel kennis in het bedrijf. Een van de speerpunten van de directie is dat de aanwezige kennis wordt overgedragen aan de generatie nieuwe collega’s.

Uitgebreide snuffelstage

Meerdere keren per jaar ontvangt Rovasta leerlingen van het vmbo voor een korte stage. Vaak wordt zo’n snuffelstage nauwelijks gezien als een investering in de toekomst, maar bij Rovasta denken ze daar anders over. Het levert uiteindelijk altijd iets op, leert hun ervaring. Daarom heeft praktijkopleider Johan Bergsma een speciaal programma opgezet. Leerlingen doorlopen in een week de complete routing van het bedrijf: van kantoor naar tekenkamer, inkoop, productieleiding en uiteindelijk op de werkvloer. Tijdens een evaluatiegesprek kan de leerling aangeven op welke afdeling hij de volgende twee weken wil meekijken of een volgende stage wil afwerken.

Samen

‘Het is belangrijk dat we de begeleiding van leerlingen samen oppakken’, vertelt Johan. ‘Als praktijkopleider neem ik de organisatie, het contact met scholen en het papierwerk voor mijn rekening. Er zijn zeven werkplekbegeleiders opgeleid in de productie die de leerlingen onder hun hoede nemen. Zij kunnen zich volledig richten op het overbrengen van hun kennis. Een leerling krijgt zo alle aandacht die nodig is.’

Back to basic

Voor de werkplekbegeleiders is het soms even omschakelen: wat voor hen vanzelfsprekend is, is voor een leerling totaal onbekend. Ze moeten met (jonge) leerlingen echt terug naar de basis. Johan: ‘Sommige stagiairs vinden de metaalbranche uiteindelijk helemaal niets. Dat is jammer, maar ook dan hebben we toch iets bereikt.’

Investering

BBL- en BOL-leerlingen hebben al wel een keuze voor de metaalbranche gemaakt en draaien volwaardig mee in de productie. Vaak komen ze bleu binnen en doet Johan er alles aan ze een warm welkom te bieden. ‘Dan heb ik de helft al gewonnen. Dan gaat zo’n jongen praten en vragen stellen. Het is fantastisch om te zien als hij dan later met een grote smile door de hal loopt. Iemand met potentie willen we natuurlijk graag aan ons binden. Daar investeren we bewust in en dat werkt.’

OOMINFO

Alles over OOM op de volgende pagina's

WIE WIJ ZIJN | WAT WIJ DOEN | CONTACTGEGEVENS | ONZE REGELINGEN | ONZE SERVICE | MIJNOOM.NL

'Soms merk je dat een leerling het moeilijk heeft, dan zet ik me extra in'

EVEN KENNISMAKEN

Linda Roessen

Beleidsmedewerker bij OOM

Het haakje gaat razendsnel door de wol. Linda werkt geconcentreerd en is inmiddels aangekomen bij bol wol nummer 42.

Waarom haak je graag?
'Met een bolletje wol en een haaknaald kun je alles maken wat je maar wilt. Zoals bijvoorbeeld deze deken voor over de bank. Onze hond Webber heeft in vrij korte tijd twee banken gesloopt. Mijn deken wordt zo dik, daar krijgt ze geen gat in.'

Hoe lang werk je hier al aan?
'Zo'n 200 uur. De deken heb ik gemaakt met een techniek die Corner to Corner heet. Hiermee begin je in een hoekje en waaier je gelijkmatig uit. Op het breedste stuk werk je terug richting de andere hoek.'

Hoe lang werk je bij OOM?
'Ik werk hier 28 jaar met plezier. Het langst van allemaal. Ik begon op het secretariaat en werk nu als beleidsmedewerker.'

Wat doe je als beleidsmedewerker?
'Ik verzamel en coördineer gegevens voor projecten en beleidsstukken. Veel kleine onderdelen komen bij mij samen tot één geheel. Ook notuleer ik vergaderingen. Waarschijnlijk ben ik een van de weinigen die dit nog doet in steno. Daarbij organiseer ik ook projecten, zoals Female Impact. Dit is een jaarlijks terugkerende dag voor vrouwen in de metaal, in samenwerking met drie andere fondsen.'

Doe je nog meer?
'Ik ben de praktijkopleider voor OOM. Niet te vergelijken met een praktijkopleider in de techniek, maar de strekking is hetzelfde; ik begeleid de leerlingen die bij OOM stagelopen of opgeleid worden.'

Is praktijkopleider een leuke job?
'Ja, het is heel leuk om contact te hebben met leerlingen. De stages gaan eigenlijk altijd goed, maar soms merk je dat een leerling het moeilijk heeft, dan zet ik me extra in. En als ik dan later hoor dat die leerling, mede dankzij de stage, toch zijn of haar jaar heeft gehaald, dan heb ik mijn doel bereikt.'

TEKST EN FOTO **ROB OVERMEER**

NIEUWS VAN OOM

OOM Awards 2019

In de afgelopen weken waren de juryleden bijna continu op pad en de eerste winnaars zijn inmiddels bekend: de OOM Awards 2019 zijn in volle gang.

De OOM Awards, onderscheidingen voor het meest actieve (metaal)leerbedrijf in de regio, worden dit jaar uitgereikt in de regio's Noord-Holland, Gelderland, Utrecht, Zuid-Holland en Noord-Nederland. De winnaars van de eerste drie regio's zijn inmiddels bekend. In Noord-Holland deelden ARU (Assendelft) en Jachtwerf Stofberg en zn. (Enkhuizen) de eerste plaats. In Gelderland ging LMB Vorden (Vorden) met de Award naar huis en in Utrecht won Roxin CNC (Harmelen).

Mooie beloning

'We zijn ontzettend blij met de OOM Award', zegt mede-eigenaar en praktijkopleider Pim Stofberg van Jachtwerf Stofberg en zn. 'Het onderstreept hoe belangrijk leren voor ons is. Onze werf is al sinds 1793 in handen van dezelfde familie. Dat was nooit gelukt zonder kennis over te dragen en te delen. Dat is vandaag de dag niet anders. Ons vak is specialistisch en kennisintensief. Opleiden zit in het DNA van ons bedrijf. De jonge generatie is uiteindelijk de toekomst van onze werf.'

Criteria nominatie

De nominaties voor de OOM Awards komen tot stand op basis van het aantal bijscholingsactiviteiten door de werknemers van het bedrijf, het aantal bbl-leerlingen dat wordt begeleid en het aantal stageplaatsen. Na de nominatie gaat een vakjury langs bij alle genomineerde bedrijven en gaat met hen in gesprek over hun visie op de ontwikkeling van vakmensen. Dan volgt een eindoordeel, dat bekend wordt gemaakt tijdens de jaarvergadering van de Koninklijke Metaalunie in het betreffende district. Na de zomervakantie lees je in onze nieuwsbrief en op **www.oom.nl** wie de winnaars zijn van de OOM Award Zuid-Holland en Noord-Nederland.

Benieuwd naar de genomineerde bedrijven? Zoek op YouTube onder 'OOM Awards 2019'.

Impulsbudget Scholingspools

Scholingspools zijn door OOM erkende samenwerkingsverbanden van bedrijven in de metaalbewerking die gezamenlijk de opleiding van leerlingen op zich nemen. Begin dit jaar stelde OOM het Impulsbudget Verzilvering Ambitieprogramma Scholingspools beschikbaar, om de scholingspools sterker te positioneren in de regio. Scholingspools konden daaruit budget aanvragen om vernieuwende initiatieven te ontwikkelen die de instroom van vakmensen in de metaalbewerking vergroten. Denk bijvoorbeeld aan het werven van nieuwe doelgroepen zoals statushouders, zij-instromers en havo-leerlingen. Scholingspools konden hun projectplannen tot en met eind maart indienen.

Inmiddels zijn er 18 plannen gehonoreerd met een bedrag van € 20.000 per scholingspool en is de uitvoering gestart. Het gaat om projecten zoals nieuwe opleidingsroutes voor werkenden, innovatieve opleidingslocaties, het organiseren van summercamps voor vmbo-, mavo- en havo-leerlingen, het begeleiden en opleiden van statushouders en het opzetten van bbl-trajecten niveau 4. Begin 2020 worden de projecten geëvalueerd.

Meer informatie over scholingspools of het ambitieprogramma? Mail naar Paul Nijhuis, senior beleidsadviseur bij OOM, via p.nijhuis@oom.nl.

HELPDESK

Mis je een cursus in de markt?

Zoek je een bepaalde cursus, maar wordt die bij jou in de regio niet aangeboden? Wil je innoveren, maar weet je niet waar je je kennis kunt verdiepen? Meld het bij OOM! Wij onderzoeken op dit moment welke vaktechnische cursussen missen in het mkb-Metaal. Zodra we weten welke cursussen waar ontbreken, bekijken we of we deze kunnen (laten) organiseren. Geef je suggestie door via het formulier op **oom.nl/over-OOM/contact/ontbrekende-cursus** en wij nemen zo spoedig mogelijk contact met je op.

WOMEN ONLY

Als ondernemende vrouw in de techniekbranche mag je onze bijeenkomst *Female Impact* op 10 oktober niet missen! Samen met OTIB, OOC en WePowerPeople hebben we een mooi programma georganiseerd met boeiende workshops en inspirerende gastsprekers, vol informatie waar je direct mee aan de slag kunt. Leer gendersensitief communiceren, volg een workshop Zakelijk flirten of Persoonlijk leiderschap en laat je inspireren door ondernemers zoals autoschadeherstellers De Dames van Hurkmans en wijnkenner Monique Breuer van Serendipity.

Meer informatie en aanmelden:
www.wepowerpeople.nl/femaleimpactevent

DONDERDAG
10
OKTOBER
2019

In elk nummer van Metaaljournaal geven we antwoord op de meest gestelde vragen van werkgevers en werknemers aan onze helpdesk.

‘Waarom krijg ik maar één heftruckcursus vergoed, terwijl ik er acht heb aangevraagd?’

‘OOM wil het vakmanschap in de metaalbewerking versterken. Daarom hebben we in 2016 een aantal wijzigingen doorgevoerd in de **Persoonlijke TrainingsToelage (PTT)**. Met deze tegemoetkoming in de scholingskosten van werknemers in de metaalbewerking stimuleren we bedrijven om te investeren in het vakmanschap van hun medewerkers. Voor cursussen met een verplicht karakter, zoals VCA, EHBO, BHV, Brand, Hef- Hijs- en Takeltechniek en Code 95 geldt dat jaarlijks per bedrijf per categorie voor één werknemer een bijdrage kan worden aangevraagd. Tot slot nog een tip. Om de PTT maximaal te benutten is het handig om voorafgaand aan een kalenderjaar te inventariseren aan welke cursussen medewerkers zullen deelnemen. Een beginnerscursus is duurder dan een herhalingscursus; het is dus voordeliger om voor de duurste cursus een vergoeding aan te vragen.’

Sanne Korenhof
Medewerker
Vergoedingen

Voor meer antwoorden kun je bellen met OOM: **0172 - 52 15 55**

OVER OOM

OOM is het scholingsadviesbureau van de sociale partners in de metaalbewerking. Ons gezamenlijke doel is om het vakmanschap in de branche naar een hoger plan te tillen. We doen dit door de leercultuur binnen bedrijven te stimuleren en daar zowel werkgever als werknemer bij te betrekken. We werken in de overtuiging dat leren jezelf verrijkt, nieuwe deuren kan openen, maar bovenal leuk is.

Goed opgeleide mensen zijn het kapitaal van onze sector. Een belangrijk onderdeel van onze dienstverlening is het co-financieren van de opleidingskosten voor werkgever, werknemer of leerling.

Vanuit onze rol als verbinder en aanjager koesteren we onze relaties bij de bedrijven. Wie contact met ons heeft, ervaart betrokken en *open-minded* professionals die kritisch meedenken. We helpen met gerichte – maar ook vaak inventieve – adviezen om gezamenlijk de (bij)scholing binnen een bedrijf op gang te brengen en te verankeren in de dagelijkse praktijk.

Vanuit onze verantwoordelijkheid voor de instroom van voldoende vakmensen, willen we een klankbord zijn voor het beroepsonderwijs. Wij zien van dichtbij hoe banen en functies in de branche zich ontwikkelen en op welke manieren je daar met het onderwijs bij aan blijft sluiten.

CONTACT MET OOM

Via de regiomanagers en bedrijfstakvoorlichters

OOM vindt het belangrijk om aanwezig te zijn in het land. Daarom zijn er negen regiomanagers en veertig bedrijfstakvoorlichters. Zij zijn het aanspreekpunt voor werkgevers en werknemers.

Op het hoofdkantoor

Post: Postbus 15, 2390 AA Hazerswoude-Dorp
Bezoek: Frankrijklaan 10, 2391 PX Hazerswoude-Dorp
Tel: 0172 - 52 15 00, **Fax:** 0172 - 52 15 77
E-mail: info@oom.nl
Onze medewerkers zijn bereikbaar van ma. t/m vr. van 8.30 - 17.00 uur.

Op internet

www.oom.nl, www.mijnoom.nl

Vragen over uw aanvraag?

Bel direct met onze afdeling Vergoedingen:
0172 - 52 15 55

ONZE REGELINGEN

In 2018 kunnen werknemers en werkgevers in de metaalbewerking via OOM gebruikmaken van financiële bijdragen voor scholing en ontwikkeling.

Persoonlijke Trainingstoelage voor werknemers

Deze OOM-regeling vergoedt vijftig procent van de kosten voor een opleiding, training of cursus van een werknemer, tot een maximum van € 750. Bedrijven kunnen voorafgaand aan de cursus een bijdrage aanvragen.

Ontwikkelbudget

Investeren in de leercultuur van uw bedrijf? Vraag dan een Ontwikkelbudget aan. Hiermee beschikt u over een budget van € 1.800 om de leercultuur van uw bedrijf te verbeteren.

Leerwerkbijdrage

Aan de slag met een leerling in uw bedrijf? Maak dan gebruik van onze Leerwerkbijdrage als tegemoetkoming in de opleidingskosten van een leerling.

Leerwerkbijdrage voor de praktijkopleider

Investeer in de kennis en het vakmanschap van de praktijkopleider(s) in uw bedrijf. U kunt vooraf een bijdrage aanvragen voor de kosten van een opleiding, training of cursus.

Stagebijdrage

Biedt u een stageplaats aan een leerling van vmbo, mbo (BOL) of hoger onderwijs? Dan komt u in aanmerking voor de stagebijdrage.

Ervaringscertificaat

Een ervaringscertificaat (EVC) maakt het vakmanschap van uw werknemers inzichtelijk en kan zelfs diploma's opleveren. OOM heeft een vergoeding voor EVC-procedures.

Jobstart

Jobstart is een traject voor het opleiden en begeleiden van mensen die een technische functie binnen een OOM-bedrijf gaan vervullen.

Kijk op www.oom.nl/regelingen voor meer informatie en de voorwaarden van onze regelingen.

METAAL JOURNAAL

Metaaljournaal is een uitgave van OOM, het Opleidings- en Ontwikkelingsfonds voor de Metaalbewerking. OOM is het scholingsadviesbureau van de sociale partners in de metaalbewerking. Onze sociale partners zijn:

Vanuit werkgevers:
- Koninklijke Metaalunie, Nederlandse Organisatie van ondernemers in het MKB in de metaal

Vanuit werknemers:
- FNV Metaal
- CNV Vakmensen
- De Unie

Na schriftelijke toestemming van OOM is het mogelijk delen uit deze publicatie over te nemen.

COLOFON

Hoofdredactie:
Annemarie Vestering

Eindredactie:
Annemiek de Gier

Redactiecommissie:
Hessel Boekema, Ab Grevengoed, Paul Nijhuis, Sjef van Os, Evert Polhoud, Jan Renken, Linda Roessen, Barbara Verhulst en Erik Yperlaan

Redactionele bijdragen:
Tefke van Dijk, Annemiek de Gier, Marloes de Moor, Rob Overmeer, Manon Stravens, Lotte Stig en Annemarie Vestering

Fotografie:
Hans van den Heuvel, Verse Beeldwaren, Michel Mees, Martijn Steiner Lovisa, Rob Overmeer en Mark van der Zouw

Illustraties:
BeeldBazen en Emanuel Wiemans

Strip:
Gerrit de Jager

Bladmanagement:
Annemarie Vestering

Grafische vormgeving:
Peter Kortleve

Ontwerp, art-directie en productie:
Team Hilgersom, Amsterdam

ISSN: 1568-0959

opleiding ontwikkeling metaalbewerking

SCHOLINGSVRAGEN?

Onze regiomanagers helpen je graag!

Een regiomanager vertegenwoordigt OOM in de regio. Bij hem of haar kun je terecht met al je vragen over opleiden en ontwikkelen.

Marcellino Kat
Midden- en Oost-Brabant
Telefoon: 06 519 908 35
E-mail: m.kat@oom.nl
Twitter: @OOM_MKat

Jet Ruiter
Zeeland en West-Brabant
Telefoon: 06 519 908 33
E-mail: j.ruiter@oom.nl
Twitter: @OOM_JRuiter

Pieter Langeveld
Rijnmond, Drechtsteden, Westland en Oostland
Telefoon: 06 304 112 11
E-mail: p.langeveld@oom.nl
Twitter: @OOM_PLangeveld

Maarten van het Schip
Utrecht, Rijnstreek en Haaglanden
Telefoon: 06 223 428 85
E-mail: m.vanhetschip@oom.nl
Twitter: @OOM_MvhSchip

Rianne Doeschot
Overijssel en Achterhoek
Telefoon: 06 525 833 53
E-mail: r.doeschot@oom.n

Anton Verlaan
Noord-Holland en Flevopolder
Telefoon: 06 519 908 30
E-mail: a.verlaan@oom.nl
Twitter: @a_verlaan

Patricia Storms
Limburg
Telefoon: 06 209 568 03
E-mail: p.storms@oom.nl
Twitter: @p_storms

Michiel Jansen
Groningen, Friesland, Drenthe en Noordoostpolder
Telefoon: 06 537 624 17
E-mail: m.jansen@oom.nl
Twitter: @OOM_MJansen

Johan-Peter Leeuwenburg
Gelderland
Telefoon: 06 533 661 48
E-mail: j.leeuwenburg@oom.nl
Twitter: @OOM_Leeuwenburg

GESPOT

Op 9 april werd in de RDM kantine in Rotterdam de oprichting van het Expertise Centrum Precisietechniek (ECP) gevierd. Deze vereniging zet zich in voor voldoende goed gekwalificeerde vakmensen in de precisietechniek en een betere aansluiting tussen de beroepsopleidingen Verspanen en het bedrijfsleven in de regio Zuid-Holland. Het ECP is het initiatief van enkele metaalbedrijven, consultant Arjan van Wijngaarden, Koninklijke Metaalunie en OOM. Hoezo dan die virtual realitybrillen? Het ECP ontwikkelt onder andere een digitale leeromgeving met onderwijsmodules voor zittend personeel, docenten en leerlingen in het beroepsonderwijs. De mogelijkheden van zo'n coole onderwijsmethode moesten natuurlijk wel even worden gecheckt.
www.ecpzh.nl – FOTO **MICHEL MEES**

WOORDZOEKER

Vul de woordzoeker in op www.metaaljournaal.nl en maak kans op de Dremel Multitool. Als je de hoofdprijs niet wint, maak je altijd nog kans op een van de andere mooie prijzen.

Direct naar de website

Maak de puzzel op **metaaljournaal.nl** en speel mee voor de prijzen!

Hoofdprijs
Dremel 4000 multitool
Platinum editie -4000-6/128

2e prijs
Maxx afstandsmeter
Digitaal laser meetapparaat

3e prijs
Dopper drinkfles
Sea Green - 450 ml.

De woorden uit de lijst staan kriskras verborgen in het veld met letters. Als je alle woorden uit de lijst in het letterveld hebt doorgestreept, vormen de overgebleven letters (in de leesrichting) de oplossing van de puzzel.

GENERATIE
LEERMEESTER
EXPERT
STOOM
POORT
EXTRA
ECONOMIE
INSPIRATOR
OERKNAL
STATION
DROOM
PRINTER
NIKKEL
SMALSPOOR
NETJES
VAKMAN
KOERS
GAPEN
EDITIE
HELDEN
REEKS
WREKEN
SCHITTEREN
SPANNEN
ADELAAR
TEGEN

W	S	S	M	A	L	S	P	O	O	R	T
R	K	R	O	L	E	K	K	I	N	E	R
E	E	C	O	N	O	M	I	E	I	A	P
K	E	T	T	T	N	O	I	T	A	T	S
E	R	E	S	R	A	O	A	L	S	O	N
N	E	T	J	E	S	R	E	O	K	O	E
E	T	N	O	V	E	D	I	T	I	E	D
N	N	R	E	N	A	M	N	P	L	R	L
N	I	I	E	G	J	K	R	K	S	K	E
A	R	G	A	P	E	N	M	E	H	N	H
P	P	E	I	E	X	T	R	A	E	A	I
S	C	H	I	T	T	E	R	E	N	L	D

Dit zijn de winnaars van de voorjaarspuzzel

Hoofdprijs
J.J.R. Ewalts, Lomm

Tweede prijs
Nick Spaan, Nieuw Roden
Patrick de Vries, Alkmaar
G.J. Kijk in de Vegte, Genemuiden

Derde prijs
Cora van Binsbergen, Kootwijkerbroek
Kees Kramer, Oss
Marc Grijseels, Valkenswaard
Arjan Snijder, Enschede
P.J. Schmidt, Enschede
Stefan Jansen, Vollenhove
De Ridder, Meliskerke
CNM Conijn, Wognum
Marianne Oude Griep, Denekamp
Nicky Santegoets, Zeeland

Omdat goede praktijkopleiders zorgen voor goed opgeleide leerlingen

De technische opleidingsfondsen A+O-Metalektro, OOM en OTIB organiseren gezamenlijk de praktijkopleidersdagen. Om praktijkopleiders te informeren en te inspireren, maar vooral ook om praktijkopleiders ervaringen met elkaar te laten uitwisselen.

19 september
Soest

24 september
Wolvega

1 oktober
Ugchelen

'Ieder mens is uniek en kan een waardige bijdrage leveren aan deze samenleving. Zie de omgeving als spiegel en zet boosheid, onverschilligheid of tegenslag om in groeimogelijkheden!'

Lucia Rijker
keynote speaker

POD Praktijk Opleiders Dagen 2019

Ga voor het hele programma en aanmelden naar
www.praktijkopleidersdagen.nl

---

opleiding ontwikkeling metaalbewerking

retouradres
Postbus 15
2390 AA Hazerswoude-dorp